

Zorg en zorgeloos genieten

'City of Health' was de slogan die enkele jaren geleden onder elk Nijmeegs plaatsnaambord prijkte. De gemeente wilde Nijmegen als gezonde stad op de kaart zetten: een stad met vele medische instellingen, onderzoeksinstituten en medische opleidingen. De gezondheidszorg is echter al meer dan 150 jaar lang beeldbepalend voor Nijmegen. Op 16 april, tijdens onze voorjaarsvoorstellingen, krijgt u een historische blik op de zorg. Maar er is nog veel meer... Zorg dat u erbij bent!

Chirurgijns gaven al in de 17de eeuw medische lessen in de kamer boven de Kerkboog aan de Grote Markt. Maar de eerste medische instellingen van formaat kent Nijmegen pas sinds 1850, toen aan de Houtmarkt het katholieke Canisiusziekenhuis zijn deuren opende. Bijna een halve eeuw later kregen de protestanten ook een eigen hospitaal, het Wilhelmina-ziekenhuis. Met de groei van de katholieke zuil en de oprichting van vele kloosters in de stad legden veel zusters en broeders zich toe op de ziekenzorg.

Frisse boslucht

In de bossen rondom Nijmegen schoten de zorginstellingen begin vorige eeuw als paddenstoelen uit de grond, niet zelden aangetrokken door die gezonde frisse boslucht. Zo verrezen het herstellingsoord voor spoorwegpersoneel Villandry, de St. Maartenskliniek voor orthopedie en pedologie en de sanatoria Dekkerswald en Kalorama.

Na de Tweede Wereldoorlog richtte de Katholieke Universiteit een medische faculteit op. De studenten konden praktijkervaring opdoen in het in 1956 geopende academisch ziekenhuis (nu: Universitair Medisch Centrum) St. Radboud op landgoed Heyendaal. Dat is inmiddels uitgegroeid tot een van de grootste werkgevers in de regio.

Veel van de genoemde instellingen hebben naam gemaakt met onderzoek en innovatie en doen dat nog steeds.

St. Maartenskliniek 1950. Foto: RAN.

De voorjaarsvoorstelling: Zorg en zorgeloos genieten

Nijmegen Blijft in Beeld (NBiB) blikt in haar voorjaarsvoorstelling in De Vereniging terug op de tijd dat zusters in habijt nog de dienst uitmaakten in veel Nijmeegse ziekenzalen. Enkele zusters vertellen over hun roeping om zieken te verplegen.

In het tweede deel van de voorstelling wordt het zorgeloos genieten van uiteenlopende films uit onze 'schatkamer': een bruiloft, volksdansen, carnaval en nog meer feesten. Ook ziet u de oudste bewegende beelden uit onze collectie. Ze werden precies honderd jaar geleden geschoten.

Wanneer: Maandag 16 april om 14.00 uur en 20.00 uur. Inclusief pauze duurt de voorstelling 2 à 2,5 uur

Locatie: De grote zaal van Concertgebouw De Vereniging. De zaal is 45 minuten voor aanvang van de voorstelling geopend.

Rolstoel: Komt u met een rolstoel? Wilt u dat dan bij het afhalen van de kaarten laten weten? Wij zorgen dan voor een goede plek.

Entreekaarten: Donateurs kunnen gratis twee entreekaarten afhalen vanaf dinsdag 27 maart 2012.

Dit kan ook tijdens de periode van de vrije verkoop (zolang de voorraad strekt).

Niet-donateurs kunnen vanaf donderdag 5 april tot en met maandag 16 april (tot 12.00 uur en zolang de voorraad strekt) de resterende entreekaarten kopen. Toegangsprijs: 7,50 euro.

Kaartverkoop: Kaarten worden verspreid via het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis (Mariënburghkapel) op het Mariënburghplein.

Openingstijden: dinsdag tot en met zaterdag van 11.00-17.00 uur. Koopzondagen (1 en 9 april) van 12.00-17.00 uur.

Als u kaarten komt halen bezoek dan gelijk de tentoonstelling en het 51^e canonvenster 'Indisch in Nijmegen'.

De toegang is gratis.

Kijk voor meer informatie op: www.huisvandenijmeegsegeschiedenis.nl

Om kaarten te kopen kunt u op 16 april ook vanaf drie kwartier voor de voorstelling terecht bij de ingang van De Vereniging. Maar we raden aan ze van te voren te kopen: op is op.

Vragen: Heeft u vragen over de voorjaarsvoorstelling?
Kijk op www.nijmegenblijftinbeeld.nl
of bel 06-13999627.

Explosieve Honig-films

Films kunnen ontroerend, informerend of humoristisch zijn, maar óók echt explosief. Ineke Martin, coördinator van de NBiB, vertelt over nitraatfilms en over de zojuist verworven Honig-collectie.

Foto: RAN

Explosieve films?

'Het gaat om nitraatfilms met een hoog spontaan brandgevaar. Het latere materiaal celluloid is veel veiliger. Veel bioscopen zijn vroeger verwoest doordat tijdens een voorstelling de film vlam vatte. Oud materiaal diende als brandstof voor kachels. De celluloid Honig-spoelen, internationaal reclamemateriaal vanaf 1947, staan in 9 dozen op het Arsenal. De nitraatfilms staan op een veilige plek.'

Is nitraatfilms bewaren niet gevaarlijk?

'Ja, instanties als het Instituut voor Beeld en Geluid en het Filmmuseum hebben daarom hun nitraatfilms opgeslagen in bunkers bij Scheveningen. Daar is de temperatuur laag en constant.'

Heb je al films bekeken?

'Ja, de reclamefilm Luilekkerland. In deze kleurenfilm reizen kleine poppetjes per trein langs allerlei Honig-lekkernijen. Ze smikkelen uit een 'vijver', een bord met Honig-soep. Ze smullen van een berg chipolatapudding. Bij het eindpunt roept de conducteur om: uw bestemming is bereikt, maar u kunt thuis verder genieten met de Honig-producten.'
De reis van de Honig-fabriek, die in Nijmegen in 1867 begon, bereikt op 1 mei zijn eindstation.

Nijmegen Blijft in Beeld Nieuwtjes

- NBiB heeft het filmarchief van de st. Maartenskliniek in langdurige bruikleen gekregen
- Vrijwilligers van Lux hebben rond de feestdagen geld bijeen gebracht voor goede doelen. Een deel daarvan kwam in een filmblik voor NBiB!

Films op internet bekijken

Thuis op uw pc, in de trein op de laptop of via uw smartphone: sinds kort kunt u filmbeelden uit de collectie van NBiB via internet bekijken! Dit is mogelijk geworden dankzij het digitaliseringsproject waaraan de afgelopen jaren hard is gewerkt. Het Regionaal Archief Nijmegen, beheerder van onze collectie, heeft een belangrijk deel van de films direct toegankelijk gemaakt via de nieuwe digitale studiezaal.

Deze vindt u via de website van het archief (www.nijmegen.nl/archief) onder de rubriek Digitale Studiezaal. Beelden waarop auteursrecht rust zijn nog niet via internet te bekijken, maar op aanvraag wel in het archief zelf.

Ode aan de doden

Foto: Hylke Roodenburg

NBiB leverde de afgelopen maanden regelmatig beelden aan het bijzondere programma van Omroep Gelderland 'Ode aan de doden'. Zo stelden we beelden van de Nyma, Eddie Otten en de Robinson Schoenenfabriek beschikbaar. Voor liefhebbers van de Nijmeegse historie: kijk bijvoorbeeld op de site van Omroep Gelderland naar de aflevering van

21 februari, met impressies van Nijmegenaren die op Rustoord hun laatste rustplaats vonden. Er liggen hier zo'n 1000 mensen begraven. In de uitzending aandacht voor Betsy Park van Arbeid Adelt, die inkomsten uit handenarbeid en onderwijs regelde voor vrouwen. De vereniging Tesselschade-Arbeid Adelt bestaat nog steeds. Verder zien we reportages over de belangrijke Nijmeegse werkgevers Jan en Frans Verschuur van de grote Robinson en Nimco schoenfabrieken, schrijver van het beroemde lied 'Al mot ik kruupe...' Groadus van Nijmegen (Theo Eikmans) en PvdA-prominent Marinus van der Goes van Naters.

Beelden gezocht

Wij blijven altijd op zoek naar nieuw beeldmateriaal van vroeger en nu. Heeft u films, video's en dvd's over Nijmegen en omstreken? En wie nog een betamax videorecorder over heeft: we houden ons aanbevelen!

Schroom niet en bel ons op: Ineke Martin 06-20261404!

Stichting Nijmegen blijft in Beeld
Postbus 1151, 6501 BD Nijmegen
Arsenaalpoort 14, 6511 PN Nijmegen
Donateursadministratie: (024) 344 06 43
Voor donaties: rek.nr. 96.39.32.314

Tekst en lay-out:

Janine Adriaansens, Lieke Bolt, Hylke Roodenburg, en Penelope Nijeholt

Foto's:

Regionaal Archief Nijmegen en Hylke Roodenburg

Donateurs en begunstigers van Nijmegen Blijft in Beeld ontvangen deze uitgave tweemaal per jaar.

Nijmegen Blijft in Beeld wordt onder meer gesponsord door:

Drukkerij Groenewoud **Groenewoud**
Kan. Faberstraat 5
6525 TP Nijmegen
(024) 3550065
→ Grafimedia

